

**Briuselis, 2024 m. lapkričio 29 d.
(OR. en)**

16283/24

LIMITE

**JUSTCIV 211
ECOFIN 1445
COMPET 1168
JAI 1767
CODEC 2238**

**Tarpinstitucinė byla:
2022/0408(COD)**

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Komisijos dok. Nr.:	15896/22 + ADD 1 + ADD 2 + ADD 3 + ADD 4
Dalykas:	Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria suderinami tam tikri bankroto teisės aspektai – Dalinis bendras požiūris

I. IVADAS

- 2022 m. gruodžio 7 d. Komisija pateikė Tarybai ir Europos Parlamentui pasiūlymą dėl Direktyvos, kuria suderinami tam tikri bankroto teisės aspektai¹. Pasiūlymas dėl direktyvos yra viena iš iniciatyvų, įtrauktų į 2020 m. kapitalo rinkų sąjungos (KRS) veiksmų planą. Juo siekiama paskatinti tarpvalstybines investicijas bendrojoje rinkoje tiksliai suderinant nemokumo procedūras.
- Direktyvos projektas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsniu (įprasta teisėkūros procedūra).

¹ Dok. 15896/22.

3. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas nuomonę dėl siūlomos direktyvos pateikė 2023 m. vasario 6 d.²
4. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę dėl siūlomos direktyvos pateikė 2023 m. kovo 24 d.³
5. Europos Parlamente už nagrinėjimą atsakingas Teisės reikalų komitetas (JURI). Pranešėju paskirtas Emil Radev (PPE, Bulgarija).
6. Šis pasiūlymas yra labai svarbi platesnių ES pastangų stiprinti KRS dalis. 2024 m. kovo 22 d. euro zonos aukščiausiojo lygio susitikimo pareiškime pabrėžta, jog reikia „užtikrinti, kad būtų greitai užbaigtas likęs teisėkūros darbas, susijęs su 2020 m. kapitalo rinkų sąjungos veiksmų planu“. Be to, 2024 m. balandžio mėn. Europos Vadovų Taryba dar kartą pabrėžė, kad reikia nedelsiant daryti pažangą visų nustatytų priemonių, kurios yra būtinos siekiant sukurti integruotas Europos kapitalo rinkas, teisėkūros darbe.
7. Siekdama atsižvelgti į šiuos raginimus, pirmininkavusi Belgija 2024 m. gegužės 22 d. surengė politinius debatus Nuolatinių atstovų komitete, kuriuose siekta rasti būdų suderinti pažangą techniniu lygmeniu su užmojais aukščiausiu politiniu lygmeniu. Nors buvo plačiai pritarta tam, kad būtų paspartintas su pasiūlymu dėl nemokumo susijęs darbas, valstybės narės pabrėžė, kad svarbu išlaikyti jo kokybę. Valstybės narės palankiai įvertino tai, kad padaugėjo šiai direktyvai skirtų posėdžių, ir pabrėžė, kad ji turėtų būti nuodugniai išnagrinėta ir aptarta, kad derybų rezultatai deramai atitiktų KRS poreikius. 2024 m. birželio mėn. TVR tarybos posėdyje pirmininkavusi Belgija pateikė naujausią informaciją apie padarytą pažangą.

² Dok. 6147/23.

³ Dok. 7856/23.

II. PAGRINDINIAI PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS **KOMPROMISINIO TEKSTO ELEMENTAI**

8. Taryboje pasiūlymą nagrinėja Civilinės teisės klausimų darbo grupė (nemokumas) (toliau – Nemokumo darbo grupė).
9. Pirmasis pasiūlymo nagrinėjimas prasidėjo 2023 m. kovo 7 d. ir tęsėsi dvylika Nemokumo darbo grupės posėdžių iš eilės, pirmininkaujant Švedijai, Ispanijai ir Belgijai. Pirmininkaujant Belgijai buvo pateiktas pirmasis kompromisinis pasiūlymas dėl tam tikrų – I–V ir VII – pasiūlymo antraštinių dalių.
10. Atsižvelgdama į siūlomai direktyvai nustatytą svarbų politinį prioritetą, pirmininkaujanti Vengrija nusprendė sutelkti pastangas į keletą pagrindinių antraštinių dalių, kad iki jos pirmininkavimo pusmečio pabaigos būtų padaryta konkretnė pažanga ir pasiektas susitarimas dėl pasiūlymo dalies.
11. Šį kompromisinį tekstą sudaro II, III, V, VIII antraštinės dalys ir susijusios I antraštinės dalies nuostatos. Taigi į dalinį bendrą požiūrį neįtrauktos IV, VI, VII ir IX antraštinės dalys bei su tomis antraštinėmis dalimis susijusios I antraštinės dalies nuostatos. Be to, į dalinį bendrą požiūrį neįtrauktos jokios nuorodos į tas antraštines dalis. Į dalinį bendrą požiūrį įtrauktos nuostatos gali būti vėliau patikslintos, jei manoma, kad tai būtina atsižvelgiant į derybas dėl IV, VI, VII ir IX antraštinių dalių.
12. Remdamasi Belgijos pirmininkavimo laikotarpiu padaryta pažanga, pirmininkaujanti Vengrija penkiuose darbo grupės posėdžiuose ir dviejuose patarėjų TVR klausimais posėdžiuose pateikė kelis kompromisinius pasiūlymus dėl pirmiau nurodytų antraštinių dalių.
13. Kiekvienoje naujoje redakcijoje pirmininkaujanti Vengrija siekė supaprastinti tekstą, patikslinti valstybių narių pareigas ir užtikrinti, kad pasiūlyme būtų geriau atspindėti nacionalinės bankroto teisės aktų ir kitų su direktyva susijusių nacionalinės teisės aktų ypatumai. Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat siekė paaiškinti direktyva užtikrinamo minimalaus suderinimo pobūdį ir jos poveikį valstybėms narėms, kiek tai susiję su jų galimybe priimti priemones, kurios viršija direktyvoje numatytą apsaugą.

14. Toliau išdėstyti pagrindiniai kompromisinio teksto elementai:

a) I antraštinė dalis (Bendrosios nuostatos):

- kompromisiniame pasiūlyme pateikiamos tik tos I antraštinės dalies nuostatos, kurios susijusios su II, III, V ir VIII antraštinėmis dalimis. Todėl direktyvos taikymo sritis apibrėžiama tik atsižvelgiant į tas antraštinės dalis;
- 2 straipsnio 1 dalyje pateiktos terminų apibrėžtys, visų pirma terminų „teisinis veiksmas“ ir „su skolininku glaudžiai susijusi šalis“ apibrėžtys, buvo patikslintos ir išsamiau paaiškintos konstatuojamosiose dalyse; be to, 2 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad sąvokos „nemokumas“ ir „direktoriai“ suprantamos pagal nacionalinę teisę;
- 1a straipsnis dėl skubių priemonių yra dalinio bendro požiūrio dalis, tačiau dėl jo išdėstymo ir tikslios formuluotės dar bus diskutuojama vėlesniame etape;
- 3a straipsnyje paaiškinama, kaip minimalaus direktyvos suderinimo pobūdis susijęs su įvairiomis direktyvos nuostatomis: kalbant apie II ir V antraštinės dalis, tai reiškia, kad valstybės narės gali nustatyti priemones, kuriomis užtikrinama didesnė kreditorių apsauga, o III antraštinės dalies atveju tai reiškia, kad valstybės narės gali dar labiau palengvinti nemokumo specialistų prieigą prie turtui atsekti būtinos informacijos;

b) II antraštinė dalis (Ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu):

- techniniu lygmeniu, taip pat 2023 m. spalio 20 d. TVR tarybos posėdyje surengtų politinių debatų metu valstybės narės iš esmės pasisakė už didesnę lankstumą derinant nuostatas dėl ieškinių dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu;
- todėl į II antraštinės dalies kompromisinį tekstą įtraukta daug techninių ir lingvistinių pakeitimų, kuriais siekiama padaryti nuostatas aiškesnes ir pašalinti nereikalingas detales;

c) III antraštinė dalis (Nemokaus skolininko turtui priklausančio turto atsekimas):

- pagrindiniai valstybių narių pateikti susirūpinimą keliantys klausimai buvo susiję su tuo, kad III antraštinės dalies tekste nebuvo atsižvelgta į valstybių narių ypatumus, susijusius su teismų ir nemokumo specialistų vaidmeniu naudojantis prieiga prie informacijos, reikalingos norint atsekti nemokaus skolininko turtui priklausančią turtą, ir atliekant jos paiešką;
- todėl kompromisiniame tekste valstybėms narėms suteikiamas lankstumas paskirti teismus ar administracines institucijas, kurie galėtų naudotis prieiga prie nacionalinių banko sąskaitų registrų ir atlikti juose paiešką;
- be to, konstatuojamosiose dalyse paaiškinama, kad valstybės narės gali suteikti nemokumo specialistams tiesioginę prieigą prie informacijos, esančios pasiūlymo priėdė išvardytuose esamuose nacionaliniuose registruose ir duomenų bazėse;
- kiti susirūpinimą keliantys klausimai buvo susiję su ieškomų duomenų apsaugos užtikrinimu, ypač tarpvalstybiniu mastu. Tekste, be kitų apsaugos priemonių, pabrėžiama, kad prieiga prie banko sąskaitų informacijos per jungtinę bankų sąskaitų registrų sistemą (BARIS) turėtų būti naudojama laikantis Sąjungos ir nacionalinės teisės, taip pat nacionalinių asmens duomenų apsaugos procedūrų;

d) V antraštinė dalis (Direktorių pareiga):

- kai kurios valstybės narės buvo ypač susirūpinusios dėl to, kad dėl jų nacionalinės bankroto teisės aktų ypatumų nustačius direktorių pareigą pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą gali kilti pirmalaikio nemokumo bylų banga;
- todėl kompromisiniame tekste 36a straipsnyje numatytas pagrindas sustabdyti direktorių pareigos prašyti iškelti nemokumo bylą vykdymą tais atvejais, kai direktoriai imasi priemonių, kuriomis siekiama išvengti žalos nemokios bendrovės kreditoriams ir užtikrinti tokį visų kreditorių apsaugos lygį, kuris yra lygiavertis apsaugai, kurią užtikrina pareiga pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą;
- be to, pagal naująjį tekstą direktoriai gali vykdyti savo pareigą prašyti iškelti nemokumo bylą, informuodami visuomenę apie bendrovės nemokumą pateikdami pranešimą viešajame registre;

e) VIII antraštinė dalis (Priemonės, kuriomis didinamas nacionalinės bankroto teisės aktų skaidrumas):

- pirmininkaujanti valstybė narė supaprastino tekstą ir patikslino sąsajas su skaidrumo pareigomis, nustatytomis Reglamente (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų.

15. 2024 m. lapkričio 27 d. pirmininkaujanti valstybė narė parengė galutinį kompromisinį pasiūlymą ir pateikė jį neformalioms konsultacijoms. Dauguma delegacijų pritaria pirmininkaujančios valstybės narės siūlomam tekstui. Pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad tekstas yra parengtas ir gali būti pateiktas Nuolatinių atstovų komitetui ir Tarybai, kad būtų susitarta dėl dalinio bendro požiūrio.

III. IŠVADOS

16. Todėl Nuolatinių atstovų komiteto prašoma:

- patvirtinti šio pranešimo priede išdėstytą susitarimą dėl dalinio bendro požiūrio teksto ir
- rekomenduoti Tarybai susitarti dėl dalinio bendro požiūrio dėl šio teksto.

2022/0408 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

kuria suderinami tam tikri bankroto teisės aspektai

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁵,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

⁴ OL C [...], [...], p. [...].

⁵ OL C [...], [...], p. [...].

kadangi:

- (1) šios direktyvos tikslas – prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos veikimo ir pašalinti naudojimosi pagrindinėmis laisvėmis, pavyzdžiui, kapitalo judėjimo ir įsisteigimo laisve, kliūtis, susidarančias dėl skirtingų nacionalinės teisės aktų ir procedūrų nemokumo srityje;
- (2) dėl didelių materialinės bankroto teisės aktų skirtumų, pripažintų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/848⁶, atsiranda kliūčių vidaus rinkai, nes mažėja tarpvalstybinių investicijų patrauklumas ir taip daromas poveikis tarpvalstybiniam kapitalo judėjimui Sąjungoje ir į trečiąsias šalis bei iš jų;
- (3) nemokumo bylomis siekiama užtikrinti tvarkingą finansinių ir ekonominių sunkumų patiriančių įmonių ar verslininkų likvidavimą arba restruktūrizavimą. Tos [...] bylos yra labai svarbios finansinėms investicijoms, nes jose nustatoma galutinė tokių investicijų susigrąžinimo vertė. Dėl skirtingų valstybių narių taisyklių padidėjo teisinis netikrumas ir nenuspėjamumas dėl nemokumo bylų baigties, todėl atsirado kliūčių, visų pirma tarpvalstybinėms investicijoms vidaus rinkoje. Dideli susigrąžinimo vertės ir laiko, kurio reikia nemokumo byloms užbaigti, skirtumai visoje Sąjungoje daro neigiamą poveikį kreditorių ir investuotojų išlaidų nuspėjamumui tarpvalstybiniais atvejais vidaus rinkoje;
- (4) vidaus rinkos integravimas į bankroto teisės aktų sritį, kaip siekiama šia direktyva, yra pagrindinė priemonė siekiant veiksmingesnio Europos Sąjungos kapitalo rinkų veikimo, įskaitant didesnes galimybes įmonėms gauti finansavimą. Todėl būtina nustatyti minimaliuosius reikalavimus tikslinėse nacionalinių nemokumo bylų srityse, kurios daro didelį poveikį tokių bylų veiksmingumui ir trukmei, ypač tarpvalstybinių nemokumo bylų atveju;

⁶ 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/848 dėl nemokumo bylų (OL L 141, 2015 6 5, p. 19).

- (5) siekiant kreditorių naudai apsaugoti nemokaus skolininko turto vertę, nacionalinės bankroto teisės aktuose turėtų būti numatytos veiksmingos taisyklės, **reglamentuojančios ieškinius dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu**, nukreiptus prieš teisinius veiksmus, **įskaitant teisinius sandorius**, kurie daro žalą kreditoriams ir kurie buvo įforminti prieš iškeliant nemokumo bylą. **Nustatant, ar teisinis veiksmas daro žalą visiems kreditoriams, turi būti atsižvelgiama į nacionalines bankroto taisykles, visų pirma į nemokaus skolininko turto ir dalyvaujančių kreditorių apibrėžtį. Tai ypač aktualu tais atvejais, kai tam tikros teisės pagal nacionalinę teisę nėra nemokaus skolininko turto dalis, bet yra susijusios su [...] skolininko asmenine sfera, pavyzdžiui, teise sudaryti ar nutraukti santuoką arba įvaikinti vaiką. Palikimo priėmimui ar atmetimui neturėtų būti taikomos šioje direktyvoje nurodytos taisyklės dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu. Šia direktyva nustatomos minimalios taisyklės, todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę palikti galioti arba priimti nuostatas, kurios būtų palankesnės visiems kreditoriams. Visų pirma valstybės narės turėtų turėti galimybę numatyti ilgesnius retrospektyvinės peržiūros laikotarpius, išplėsti asmenų, laikomų su skolininku glaudžiai susijusiomis šalimis, sąrašą arba išplėsti teisinių veiksmų, dėl kurių gali būti pareikšti ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, spektrą. Valstybės narės taip pat turėtų galėti numatyti prezumpcijas ar reikalavimus, kurie palengvintų įrodinėjimo pareigą šalies, reikalaujančios, kad teisinis veiksmas būtų pripažintas niekiniu, nuginčijamu arba nevykdytinu, naudai;**

(5a) atsižvelgiant į tai, kad ieškiniais dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu siekiama panaikinti žalingą **teisinio veiksmo** poveikį **nemokaus skolininko** turtui, [...] tikslinga **laikyti, kad** žala [...] **sukeliama** [...] įforminus teisinį veiksma, [...] o ne atlikus rezultato vykdymo veiksmus. [...] **Teisinis veiksmas turėtų būti laikomas įformintu, kai jis sukelia teisinės pasekmes pagal nacionalinę teisę. Kai pagal nacionalinę teisę teisinio veiksmo teisinės pasekmės priklauso nuo teisinio veiksmo įtraukimo į viešąjį registrą, kadangi įregistravimo viešajame registre momentas nepriklauso nuo skolininko ar atitinkamo teisinio veiksmo šalių valios, patartina laikyti, kad teisinis veiksmas įforminamas, kai tik įvykdomi visi kiti reikalavimai dėl jo teisinės galios; [...]**

- (6) teisinių veiksmų, kurie galėtų būti ginčijami pagal ieškinių dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu taisyklės, **samprata** turėtų būti **plati**, kad jie apimtų bet kokią [...] **tyčinį** teisinių pasekmių turintį [...] elgesį, **darantį žalą visiems kreditoriams, neatsižvelgiant į tai, ar atitinkamai besielgiantis asmuo siekia tokių teisinių pasekmių ar žalos, įskaitant atvejus, kai nėra sukčiavimo tikslo, nepaisant kitų teisės sričių nuostatų. Veiksmai, kai atitinkamai besielgiantis asmuo neveikia sąmoningai ar kokiu nors kitu būdu, atitinkančiu jo laisvą valią, nelaikomi teisiniais veiksmais. [...] Valstybės narės turėtų turėti galimybę numatyti, kad teisiniai veiksmai [...] tai pat gali apimti neveikimą, nes nėra reikšmingo skirtumo, [...] ar kreditoriai patiria žalą dėl atitinkamos šalies veiksmų arba pasyvumo. [...] Analogiškai, pripažinimo negaliojančiu taisyklės turėtų būti taikomos ne tik skolininko atliktiems teisiniams veiksams, bet ir skolininko sandorio šalies arba trečiosios šalies atliktiems teisiniams veiksams; [...]**

- (7) siekiant apsaugoti skolininko sandorio šalies teisėtus lūkesčius, bet koks kišimasis į teisinio veiksmo galiojimą ar vykdytinumą turėtų būti proporcingas aplinkybėms, kuriomis tas veiksmas įforminamas. Tokios aplinkybės [...] **galėtų** apimti skolininko ketinimą, sandorio šalies žinojimą arba laikotarpį nuo teisinio veiksmo įforminimo iki nemokumo bylos iškėlimo. Todėl būtina atskirti įvairius konkrečius pripažinimo negaliojančiu pagrindus, kurie grindžiami bendrais ir įprastais faktų modeliais ir kurie turėtų papildyti ieškinių dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu bendrąsias išankstines sąlygas. Bet koku kišimusi taip pat turėtų būti gerbiamos pagrindinės teisės, įtvirtintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
- (7a) **tuo atveju, kai skolininkas atlieka mokėtinus mokėjimus, konkrečios aplinkybės gali pateisinti jų niekinį pobūdį, nuginčijamumą ar nevykdytinumą, pavyzdžiui, tai, kad kreditorius turi konkrečių žinių apie skolininko padėtį. Paprastai ieškinys dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu turėtų apimti tam tikrą minimalų laikotarpį iki prašymo iškelti nemokumo bylą pateikimo dienos arba – tose valstybėse narėse, kuriose nemokumo byla taip pat gali būti iškelta skolininko narių nutarimu – iki nutarimo pradėti nemokumo bylą dienos. Iš esmės teisinio veiksmo niekinis pobūdis, nuginčijamumas ar nevykdytinumas neturėtų priklausyti nuo to, kiek laiko pagal nacionalinę teisę teismui reikia prašymui iškelti nemokumo bylą išnagrinėti arba nutarimui dėl prašymo priimti;**

- (8) kalbant apie ieškinius dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, reikėtų atskirti teisinius veiksmus, kai sandorio šalies reikalavimas buvo tinkamas bei vykdytinas ir buvo deramai patenkintas **arba užtikrintas** (deramas padengimas), ir teisinius veiksmus, kurių rezultatas nevisiškai atitiko kreditoriaus reikalavimą (nederamas padengimas). **Deramo ir nederamo padengimo kontekste sandorio šalies reikalavimo patenkinimas ir užtikrinimas įkaitu turėtų būti aiškinami plačiai, įtraukiant ir tokius veiksmus, kaip užskaitos teisės sukūrimas arba privilegijuoto statuso suteikimas kreditoriams.** Nederamo padengimo **pavyzdžiai** visų pirma apima priešlaikinius mokėjimus, neįprastomis mokėjimo priemonėmis įvykdytus mokėjimus, tolesnį iki šiol neužtikrinto reikalavimo, dėl kurio dar nebuvo susitarta pirminiame susitarime dėl skolos, užtikrinimą įkaitu, išimtinės teisės nutraukti sutartį suteikimą arba kitus pakeitimus, nenumatytus pagrindinėje sutartyje, teisių gynbos priemonių, [...] prieštaravimų atsisakymą arba ginčytinų skolų pripažinimą. Deramo padengimo atveju su lengvatomis susijusiu pripažinimo negaliojančiu pagrindu galima remtis tik tuo atveju, jei teisinio veiksmo [...], kuris **yra niekinis, nuginkijamas arba nevykdytinas**, kreditorius sandorio metu žinojo [...], kad skolininkas yra nemokus;

- (9) tam tikras deramas padengimas, t. y. teisiniai veiksmai, kurie atliekami tiesiogiai už teisingą atlygį [...] **skolininko turto** naudai, neturėtų būti įtrauktas į teisinių veiksmų, kurie **yra niekiniai, nuginčijami arba nevykdytini**, taikymo sritį. Tais teisiniais veiksmais siekiama remti įprastą kasdienę skolininko verslo veiklą. **Tokie [...] teisiniai veiksmai [...] turėtų turėti sutartinį pagrindą ir juos atliekant turėtų būti reikalaujama tiesiogiai gauti abipusius rezultatus [...].** Tačiau ši išimtis neturėtų būti taikoma kredito suteikimui. Be to, tų teisinių veiksmų rezultato ir atlygio vertė turėtų būti lygiavertė. Be to, atlygis turėtų būti naudingas **skolininkui [...], o ne trečiajai šaliai.** Ši išimtis visų pirma turėtų būti taikoma greitam prekių, darbo užmokesčio ar paslaugų [...] mokesčių apmokėjimui; mokėjimui grynaisiais pinigais arba kortele už skolininko kasdienei veiklai reikalingas prekes; prekių, produktų ar paslaugų pristatymui už atlygį; teisės į užtikrinimą sukūrimui mainais už paskolos išmokėjimą **arba paskolos tolesnio galiojimo metu sukūrimas, jei tai būtina atsižvelgiant į nacionalines taisykles, kad būtų išlaikytas rezultato ir atlygio vertės lygiavertiškumas;** skubiam viešųjų mokesčių sumokėjimui už atlygį, **pvz.,** už leidimą patekti į viešąsias erdves ar institucijas[...]. **Pagal nacionalinę teisę gali [...] būti laikoma, kad darbo užmokestis skolininko darbuotojams mokamas tiesiogiai, jeigu jis sumokamas per tris mėnesius nuo tos dienos, kai darbuotojas, kuriam turi būti atlyginta, suteikė paslaugas;**

- (10) naujas **finansavimas** arba tarpinis finansavimas, teikiamas restruktūrizavimo bandymo metu, **laikantis nacionalinės teisės reikalavimų**, be kita ko, vykdant prevencinę nemokumo procedūrą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1023⁷ II antraštinę dalį, turėtų būti apsaugotas vėlesnėse nemokumo bylose; [...]
- (10a) **ši direktyva, kaip minimalaus suderinimo priemonė, nedaro poveikio nacionalinės teisės aktams dėl teisinių veiksmų, kuriems taikomos taisyklės dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, galiojimo. Todėl valstybės narės turi nuspręsti, ar jos žalingą teisinį veiksmą *ipso iure* laiko niekiniu, nugincijamu arba nevykdytinu, ar reikalauja, kad tą teisinį veiksmą panaikintų teismas;**

⁷ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva) (OL L 172, 2019 6 26, p. 18).

- (11) pagrindinė **niekinio pobūdžio, nugrinčijamumo ar nevykdytinumo** pasekmė byloje dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu yra šalies, gaunančios naudos iš [...] teisinio veiksmo, kuris **yra niekinis, nugrinčijamas arba nevykdytinas**, pareiga **grąžinti iš tokio teisinio veiksmo gautą naudą, perduodant ją** [...] į nemokaus skolininko turtą [...]. [...] **Tai** turėtų apimti atlygius (atitinkamais atvejais) ir palūkanas pagal taikytiną [...] civilinę teisę, **ir** [...] **galėtų būti laikoma, kad pareiga yra įvykdyta, jei atlygis yra grąžinamas natūra arba sumokamas jo piniginis ekvivalentas, laikantis nacionalinės teisės. Turėtų būti įmanoma pareikšti ieškinius dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu atskiriems skolininko teisių perėmėjams, jeigu jie įgijo turtą žinodami aplinkybes, kuriomis grindžiami tie ieškiniai sandorio dėl pripažinimo negaliojančiu;**
- (12) šalys, kurios yra glaudžiai susijusios su skolininku, pavyzdžiui, giminaičiai, jei skolininkas yra fizinis asmuo, arba subjektai, atliekantys lemiamą vaidmenį skolininko, kuris yra juridinis asmuo, atžvilgiu, paprastai turi informacinę pranašumą, susijusį su skolininko finansine padėtimi. Siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui, reikėtų nustatyti papildomas apsaugos priemones. Todėl, nagrinėjant ieškinius dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu turėtų būti nustatytos teisinės prielaidos, susijusios su žinojimu apie aplinkybes, kuriomis buvo grindžiamos pripažinimo negaliojančiu sąlygos, kai kita šalis, dalyvaujanti vykdant teisinį veiksma, kuris [...] yra niekinis, **nuginčijamas arba nevykdytinas**, yra glaudžiai susijusi su skolininku. **Tos** [...] prielaidos turėtų būti nugrinčijamos ir jomis turėtų būti siekiama prievolę įrodyti perkelti nemokaus skolininko turto naudai;

- (13) siekiant [...] **kuo labiau padidinti** [...] nemokaus skolininko turto vertę, itin svarbu gerinti [...] nemokumo specialistų **turimas priemonės** nustatyti ir atsekti tam skolininko turtui priklausančią turtą, **taip pat turtą, kuriam gali būti taikomi ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu**. Vykdydami savo pareigas, nemokumo specialistai [...] **gali** [...] gauti informaciją, saugomą viešųjų duomenų registruose, [...] **dalį kurių buvo įsteigti pagal** [...] Sąjungos teisę ir **yra** tarpusavyje susieti Europos lygiu, tokių kaip Verslo registrų sąveikos sistema (BRIS) [...] **arba** Nemokumo registrų sąsajos sistema (IRI). Tačiau **prieiga tik prie** [...] viešosiose duomenų bazėse saugomos informacijos dažnai nėra [...] **pakankama siekiant** nustatyti ir atsekti [...] turtą, kuris [...] **sudaro** arba turėtų **sudaryti** [...] nemokaus skolininko turto **dalį**. Visų pirma nemokumo specialistai susiduria su praktiniais sunkumais bandydami pasinaudoti prieiga prie turto registrų [...], **esančių kitose valstybėse narėse nei jie yra paskirti**;
- (14) todėl būtina parengti nuostatas, kuriomis būtų užtikrinta, kad nemokumo specialistai, vykdydami savo pareigas nemokumo bylose, galėtų tiesiogiai arba netiesiogiai susipažinti su viešai neprieinamose duomenų bazėse saugoma informacija;

- (15) [...] siekiant **kuo labiau padidinti** [...] nemokaš skolininko turto vertę, dažnai būtina reikalinga **skubi** tiesioginė prieiga prie [...] banko sąskaitų registru [...] **ir elektroninių** duomenų paieškos sistemų. Todėl turėtų būti nustatytos taisyklės [...], **kuriose** paskirtiesiems valstybių narių teismams **ar institucijoms [...]** būtų numatyta tiesioginė prieiga prie informacijos, saugomos [...] banko sąskaitų registruose [...] **ir elektroninėse** duomenų paieškos sistemose. **Siekiant atsekti ir nustatyti nemokaš skolininko turtui priklausančią turtą, taip pat turtą, dėl kurio pareikšti ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, gali reikėti suteikti prieigą ne tik prie skolininko banko sąskaitos informacijos, bet ir prie trečiųjų asmenų banko sąskaitos informacijos, jei yra pagrįstų priežasčių manyti, kad jos yra niekinių, nuginčijamų ar nevykdytinų teisinių veiksmų naudos gavėjos.** Jei valstybė narė teikia prieigą prie banko sąskaitos informacijos per centrinę elektroninę duomenų paieškos sistemą, ta valstybė narė turėtų užtikrinti, kad paieškos sistemą tvarkanti institucija nedelsdama pateiktų paskirtiesiems teismams **ar institucijoms** nefiltruotus paieškos rezultatus;

- (16) siekiant gerbti teisę į asmens duomenų apsaugą ir teisę į privatų gyvenimą, tiesioginė ir neatidėliotina prieiga prie banko sąskaitų registrų turėtų būti suteikiama [...] tiems teismams **ar administracinėms institucijoms**, [...] kuriuos valstybės narės paskyrė tuo tikslu. Todėl nemokumo specialistams turėtų būti leidžiama susipažinti su banko sąskaitų registruose saugoma informacija tik netiesiogiai, prašant jų valstybės narės paskirtųjų teismų **ar institucijų** pasinaudoti prieiga prie **tų registrų** ir atlikti paiešką. **Valstybės narės turėtų galėti paskirti skirtingus teismus ar institucijas prieigos prie nacionalinių banko sąskaitų registrų ar elektroninių duomenų paieškos sistemų tikslais vidaus ir tarpvalstybiniu lygmenimis per jungtinę bankų sąskaitų registrų sistemą (BARIS).** Valstybės narės taip pat turėtų galėti nustatyti, kad prieigos prie banko sąskaitos informacijos ir jos paieškos sąlygas turėtų tikrinti kiti teismai ar institucijos nei pagal šią direktyvą paskirti teismai ar institucijos. Prieiga prie informacijos turėtų būti suteikiama tik kiekvienu konkrečiu atveju, kai tai aktualu konkrečioje nemokumo byloje, siekiant nustatyti ir atsekti nemokaus skolininko turtui priklausančią turtą, taip pat turtą, dėl kurio pareikšti ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu. Tačiau valstybės narės, atsižvelgdamos į minimalų šios direktyvos derinamąjį pobūdį, gali priimti arba toliau taikyti nacionalines taisykles, kuriomis nemokumo specialistams numatoma tiesioginė prieiga prie nacionalinių banko sąskaitų registrų bei elektroninių duomenų paieškos sistemų ir paieška juose, gavus teismo leidimą arba be jo. Kai [...] nemokumo specialistams suteikiama tokia tiesioginės prieigos ir paieškos galimybė, valstybės narės neturėtų skirti teismų ar institucijų, turinčių prieigą prie tų valstybių narių nacionalinių banko sąskaitų registrų ar elektroninių duomenų paieškos sistemų ir paieškos juose galimybes;

- (17) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) [...] **2024/1640⁸** [...] numatyta, kad centralizuoti automatizuoti mechanizmai, **tokie kaip centriniai registrai ar centrinės elektroninės duomenų paieškos sistemos**, yra tarpusavyje sujungti per [...] **BARIS** [...], kurią turi sukurti ir valdyti Komisija. Atsižvelgiant į didėjančią tarpvalstybinio pobūdžio nemokumo bylų svarbą ir atitinkamos finansinės informacijos svarbą siekiant kuo labiau padidinti nemokaus skolininko turto vertę nemokumo bylose, paskirtieji [...] teismai **ar institucijos**, [...] turėtų turėti galimybę **tiesiogiai** gauti [] prieigą prie kitų valstybių narių [...] banko sąskaitų **registrų ir elektroninių duomenų paieškos sistemų** ir atlikti paiešką juose per BARIS [...]. **Pagal šią direktyvą paskirtų teismų ar institucijų prieiga prie banko sąskaitų informacijos tarpvalstybiniu mastu per BARIS grindžiama valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu, kylančiu iš to, kad jos laikosi pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 6 straipsnyje ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija), taip pat pagrindinių teisių ir principų, numatytų tarptautinėje teisėje ir tarptautiniuose susitarimuose, kurių šalys yra Sąjunga arba visos valstybės narės, įskaitant Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją, ir valstybių narių konstitucijose atitinkamose jų taikymo srityse. Šioje direktyvoje nustatytais įgaliojimais naudotis prieiga prie banko sąskaitų informacijos ir atlikti jos paiešką per BARIS turėtų būti naudojamosi laikantis Sąjungos ir nacionalinių taisyklių, taip pat nacionalinių procedūrinių apsaugos priemonių dėl asmens duomenų apsaugos;**

⁸ OL

- (18) bet kokius pagal šią direktyvą gautus asmens duomenis paskirtieji teismai **ar institucijos** ir nemokumo specialistai turėtų tvarkyti tik laikydamiesi taikytinų duomenų apsaugos taisyklių, kai tai būtina ir proporcinga siekiant nustatyti ir atsekti [...] turtą, priklausantį nemokaus skolininko turtui, nagrinėjamose nemokumo bylose;
- (19) [...] Direktyva (ES) [...] **2024/1640⁹** užtikrinama, kad asmenims, [...] **turintiems** teisėtą interesą, būtų suteikta prieiga prie informacijos apie [...] tikruosius savininkus, laikantis duomenų apsaugos taisyklių. [...] **Siekiant atsekti** turtą vykstant nemokumo bylos nagrinėjimui, [...] nemokumo specialistams **turėtų būti laiku suteikta prieiga prie konkrečių kategorijų informacijos apie tikruosius savininkus, saugomos tarpusavyje susietuose tikrųjų savininkų informacijos registruose; [...]**

⁹ [...]

- (20) siekiant užtikrinti, kad nagrinėjant tarpvalstybines nemokumo bylas būtų galima **efektyviai** atsekti turtą, [...] nemokumo specialistams turėtų būti suteikta skubi prieiga prie **nacionalinių [...] registrų ir duomenų bazių, [...] net ir tais atvejais, jei [...] tie registrai yra kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje nemokumo specialistas buvo paskirtas. Prieiga turėtų būti suteikiama nedalyvaujant jokiai tarpiniam teismui ar institucijai, kad nemokumo specialistai galėtų tiesiogiai bendrauti su subjektais, valdančiais arba tvarkančiais atitinkamus nacionalinius registrus ar duomenų bazes. Atsižvelgiant į šia direktyva užtikrinamo minimalaus suderinimo pobūdį, valstybės narės turėtų galėti nemokumo specialistams suteikti tiesioginės paieškos tokiuose registruose ar duomenų bazėse saugomų duomenų rinkiniuose galimybę. [...] Užsienio nemokumo specialistams taikomos prieigos sąlygos neturėtų būti sudėtingesnės nei tos, kurios taikomos vietos nemokumo specialistams, taigi valstybės narės negali taikyti skirtingų sąlygų vien dėl to, kad pareiškėjas yra užsienio nemokumo specialistas. Vidaus ar užsienio nemokumo specialistų pateiktų prašymų priėmimo ir patenkinimo procedūrinius aspektus, pavyzdžiui, procedūros kalbą arba prieigos sąlygų patikrinimą, turėtų reglamentuoti valstybės narės, kurioje tie registrai ir duomenų bazės yra, teisė;**
- (20a) siekiant sukurti veiksmingą ir nuoseklią skolų išieškojimo iš skolininkų turto sistemą, būtina neleisti skolininkams nuslėpti savo turto, be kita ko, įsigyjant finansines priemones, pavyzdžiui, vertybinius popierius. Dėl nacionalinių atsiskaitymo sistemų skirtumų ir dėl skirtingų finansinių priemonių rūšių bei ypatybių gali būti sunku gauti prieigą prie įrašų ir nustatyti galutinį tikrąjį finansinės priemonės savininką. Todėl, nepriklausomai nuo valstybės narės naudojamo esamo registro, duomenų bazės ar kito informacijos šaltinio rūšies, reikia, kad valstybės narės turėtų sistemą, kuri leistų lengviau atsekti ir nustatyti finansinių priemonių savininkus padarant tuos nacionalinius registrus ir duomenų bazes prieinamus gavus prašymą pagal šią direktyvą;

[...]

- (32) direktoriai prižiūri [...] **bendrovės** reikalų valdymą ir geriausiai suvokia jos finansinę padėtį. Todėl direktoriai yra vieni iš pirmųjų, kurie supranta, ar [...] **bendrovė** artėja prie nemokumo [...] **arba yra nemoki**. Direktoriams pavėluotai pateikus prašymą iškelti nemokumo bylą, gali sumažėti kreditorių susigražinimo vertė. Todėl valstybės narės turėtų įpareigoti direktorius pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą per nustatytą [...] laikotarpį. **Atsižvelgdamos į šią pareigą, valstybės narės gali apibrėžti nemokumą taip, kad jis skirtųsi nuo nemokumo bylos iškėlimo priežasties. Jeigu valstybėje narėje nustatyta daugiau nei viena nemokumo riba, ta valstybė narė turi nustatyti, dėl kurios iš tų ribų atsiranda pareiga pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą. [...] Šios direktyvos tikslais valstybės narės taip pat turėtų numatyti asmenis, kuriems taikomos direktorių pareigos, atsižvelgdamos į įvairias pareigas, kurias tam tikri asmenys ar organai gali turėti sprendimų, susijusių su bendrovės valdymu, atžvilgiu;**
- (32a) valstybės narės turėtų nustatyti pareigos pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą įvykdymo terminą, kuris būtų ne ilgesnis kaip trys mėnesiai nuo tos dienos, kai direktoriai sužinojo arba, kaip galima pagrįstai tikėtis, turėjo sužinoti apie bendrovės nemokumą. Jei bendrovė iki to termino vėl tampa moki, valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad, įmonei vėl tapus nemokiai, prasideda naujas laikotarpis;

- (32c) labai svarbu, kad įmonei tapus nemokia pagrindinė direktorių pareiga būtų visų kreditorių apsauga. Kadangi tokią apsaugą galima užtikrinti įvairiais būdais, valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad pareiga pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą galėtų būti atliekama informuojant visuomenę apie bendrovės nemokumą pranešimu viešame registre, siekiant užtikrinti, kad kreditoriai galėtų kreiptis dėl nemokumo bylos. Be to, valstybės narės taip pat turėtų galėti sustabdyti direktorių pareigą pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą, jei jie imasi priemonių siekdami apsaugoti visų nemokios bendrovės kreditorių interesus, su sąlyga, kad tokios priemonės užtikrina visų kreditorių apsaugos lygį, lygiavertį tam, kurį suteikia pareiga pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą. Tos priemonės gali apimti, pvz., bendrovės savininkų inicijuotas priemones mokumui atstatyti;
- (33) siekiant užtikrinti, kad direktoriai, nepaisydami nemokumo požymių, neveiktų **prieš kreditorių interesus** [...] delsdami pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą, valstybės narės turėtų nustatyti nuostatas, pagal kurias direktoriams tektų civilinė atsakomybė už pareigos pateikti tokį prašymą pažeidimą. Tokiu atveju direktoriai turėtų atlyginti kreditoriams žalą, patirtą dėl [...] **bendrovės** susigrąžinimo vertės sumažėjimo, palyginti su situacija, jei prašymas būtų buvęs pateiktas laiku. **Išskyrus atvejus, kai šioje direktyvoje numatytos konkrečios taisyklės, visus kitus civilinės atsakomybės aspektus, pavyzdžiui, žalos apskaičiavimą arba įrodinėjimo pareigą, turėtų reglamentuoti nacionalinė teisė.** Valstybės narės **taip pat** turėtų turėti galimybę priimti arba toliau taikyti griežtesnes nei nustatyta šioje direktyvoje nacionalines taisykles dėl direktorių civilinės atsakomybės, susijusios su prašymu iškelti nemokumo bylą;

(33a) kai valstybės narės leidžia direktoriams imtis priemonių visų kreditorių interesams apsaugoti, neapimančių pareigos pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą vykdymo, jos taip pat turėtų nustatyti nuostatas, kuriomis būtų užtikrinta, kad direktoriai būtų atsakingi už bet kokią žalą, padarytą kreditoriams dėl bendrovės susigrąžinimo vertės sumažėjimo, palyginti su padėtimi, kuri būtų tuo atveju, jei būtų buvęs pateiktas prašymas iškelti nemokumo bylą. Tokiu atveju kreditoriams turėtų būti užtikrinta tokia padėtis, kokia būtų tuo atveju, jei direktoriai per valstybių narių nustatytą terminą būtų pateikę prašymą iškelti nemokumo bylą. Valstybės narės turėtų galėti numatyti, kad direktoriai būtų atleisti nuo tokios pareigos, jeigu direktoriai gali įrodyti (ir tokia apimtimi, kokia jie tai gali padaryti), kad, remiantis objektyviomis aplinkybėmis ar informacija, kurios tikrumu galima įsitikinti atitinkamos priemonės vykdymo metu, kad priemonės, kurių imtasi, suteikė pagrįstų lūkesčių tikėtis, kad tokiu būdu būtų buvę išvengta žalos kreditoriams ir kad taip visiems kreditoriams būtų buvęs užtikrintas apsaugos lygis, lygiavertis apsaugai, kurią suteikia pareiga pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą. Tokiose situacijose turėtų būti taikoma nacionalinė teisė dėl įrodinėjimo pareigos vykdymo;

[...]

- (58) siekiant užtikrinti didesnį **visų rūšių** nacionalinių nemokumo bylų pagrindinių ypatumų skaidrumą ir padėti visų pirma tarpvalstybiniams kreditoriams įvertinti, kas nutiktų, jei jų investicijos būtų susijusios su nemokumo bylomis, investuotojams ir potencialiems investuotojams turėtų būti suteikta galimybė lengvai susipažinti su ta informacija iš anksto nustatytu, palyginamu ir patogiu naudoti formatu. Valstybės narės turėtų parengti ir viešai paskelbti standartizuotą pagrindinės informacijos suvestinę. **Tas [...] dokumentas būtų [...] svarbus** potencialiems investuotojams, kad jie galėtų greitai įvertinti nemokumo bylų taisyklės konkrečioje valstybėje narėje. Jame turėtų būti pateikta pakankamai paaiškinimų, kad skaitytojas galėtų suprasti jame pateiktą informaciją nesinaudodamas kitais dokumentais. Pagrindinės informacijos suvestinėje visų pirma turėtų būti pateikta praktinė informacija apie **sąlygas, dėl kurių iškeliama** nemokumo [...] **byla**, kurių reikia imtis prašant iškelti nemokumo bylą arba pareikšti reikalavimą. **Kadangi valstybės narės jau privalo pateikti informaciją apie savo nacionalines taisykles dėl nemokumo procedūrų pagal Reglamentą (ES) 2015/848, svarbu užtikrinti, kad pagal šią direktyvą teikiama informacija atitiktų informaciją, teikiamą pagal tą reglamentą. Tuo tikslu valstybės narės turėtų galėti teikti pagal šią direktyvą reikalaujamą informaciją per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose, įsteigtą Tarybos sprendimu 2001/470/EB¹⁰,**

[...]

¹⁰ 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas 2001/470/EB, sukuriantis Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose (OL L 174, 2001 6 27, p. 25).

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I antraštinė dalis BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. [...]
2. **II ir III antraštinės dalys¹¹ taikomos kolektyvinėms byloms, kurios grindžiamos nacionaliniais įstatymais, susijusiais su nemokumu.**

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, II ir III antraštinės dalys netaikomos prevencinio restruktūrizavimo procedūroms pagal nacionalinę teisę, o II antraštinė dalis – laikino pobūdžio byloms.

3. [...] Ši direktyva netaikoma [...], **kai [...]** skolininkai **yra [...]**:
 - a) draudimo įmonės arba perdraudimo įmonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB 13 straipsnio 1 ir 4 punktuose;
 - b) kredito įstaigos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
 - c) investicinės įmonės ar kolektyvinio investavimo subjektai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 2 ir 7 punktuose;

¹¹ Gali keistis priklausomai nuo derybų dėl IV, VI ir VII antraštinių dalių rezultatų.

- d) pagrindinės sandorio šalys, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 648/2012 2 straipsnio 1 punkte;
- e) centriniai vertybinių popierių depozitoriumai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 909/2014 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte;
- f) kitos finansų įstaigos ir subjektai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/59/ES 1 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje;
- g) viešojo sektoriaus institucijos pagal nacionalinę teisę;
- h) fiziniai asmenys [...], kurie nėra verslininkai [...].

4. [...]

5. Valstybės narės gali šios direktyvos netaikyti skolininkams, kurie yra finansų sektoriaus subjektai, išskyrus nurodytuosius 3 dalyje, teikiantiems finansines paslaugas, kurioms taikoma speciali tvarka, pagal kurią nacionalinės priežiūros arba pertvarkymo institucijos turi plačius intervencijos įgaliojimus, panašius į tuos, kuriuos jos turi 3 dalyje nurodytų finansų sektoriaus subjektų atžvilgiu. Valstybės narės apie tą specialią tvarką praneša Komisijai.

1a straipsnis¹²

Skubios priemonės

- [1. Valstybės narės gali nukrypti nuo II antraštinėje dalyje ir IV–VII antraštinėse dalyse nustatytų taisyklių esant ypatingoms aplinkybėms, susidariusioms dėl gaivalinių nelaimių, katastrofinių įvykių ar pavojingų meteorologinių reiškinių arba dėl didelio ar staigaus valstybių narių socioekonominių sąlygų pokyčio, įskaitant sisteminę krizę, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/59/ES 2 straipsnio 1 dalies 30 punkte.**
- 2. 1 dalyje nurodyto nukrypimo mastas ir trukmė neviršija to, kas būtina siekiant sustabdyti didelį ekonominės veiklos sutrikdymą, jį pašalinti ar užkirsti jam kelią.**
- 3. Tais atvejais, kai valstybė narė pagal 1 dalį numato nukrypimą, ta valstybė narė apie tai praneša Komisijai. Pranešime nurodoma:**
 - a) šios direktyvos nuostatos, nuo kurių priemonės nukrypsta;**
 - b) ypatingų aplinkybių, kuriomis grindžiamas nukrypimas, pobūdis ir mastas;**
 - c) nukrypimo trukmė ir**
 - d) priežastys, dėl kurių nukrypimas laikomas būtinu siekiant sustabdyti didelį ekonominės veiklos sutrikdymą, jį pašalinti ar užkirsti jam kelią.**

¹² *Straipsnio vieta tekste negalutinė, jis galėtų būti perkeltas į IX antraštinę dalį. Dėl tikslios straipsnio formuluotės, ypač susijusios su nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sąlygomis ir kontrolės mechanizmu, gali būti toliau diskutuojama, taip pat atsižvelgiant į galimą jų taikymą IV, VI ir VII antraštinėms dalims.*

4. Komisija per du mėnesius nuo 3 dalyje nurodytų pranešimų patvirtina arba atmeta atitinkamas nacionalines priemones, patikrinusi, ar jos laikomos esminėmis siekiant sustabdyti didelį ekonominės veiklos sutrikdymą, jį pašalinti ar užkirsti jam kelią. Komisijai per šį terminą nepriėmus sprendimo, 3 dalyje nurodytos nacionalinės nuostatos laikomos patvirtintomis.]

2 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

1[...]) nemokumo specialistas – **bet kuris asmuo ar subjektas, kurio funkcijos apima vieną ar daugiau funkcijų, nurodytų Reglamento (ES) 2015/848 2 straipsnio 5 dalyje arba [...]** Direktyvos (ES) 2019/1023 2 straipsnio 1 dalies 12 punkte;

2[...]) teismas – valstybės narės teisminė institucija;

3[...]) [...]

- 4[...])[...] banko sąskaitų registrai ir elektroninės duomenų paieškos sistemos – centralizuoti automatizuoti mechanizmai, tokie kaip centriniai registrai ar centrinės elektroninės duomenų paieškos sistemos, [...] sukurti pagal Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos (ES) 2024/1640 [...] ¹³ 16 straipsnio 1 dalį;
- 5[...])centriniai tikrųjų savininkų registrai – nacionaliniai centriniai registrai, kuriuose [...] saugoma tikrųjų savininkų informacija, ir tų registrų sujungimo sistemos, nurodyti Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos (ES) 2024/1640 16 straipsnio 10 straipsnyje [...];
- 6) banko sąskaitos informacija – informacija, išdėstyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1640 16 straipsnio 3 dalyje pateiktame sąraše;
- 7[...])teisinis veiksmas – II antraštinės dalies tikslais bet koks tyčinis žmogaus elgesys [...], sukeliantis teisinių pasekmių;
- 8[...])[...]

[...]

¹³ 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1640 dėl mechanizmų, kuriuos valstybės narės turi įdiegti finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos tikslais, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva (ES) 2015/849 (OL L, ..., ELI: ...).

[...]16) su skolininku glaudžiai susijusi šalis: [...]

a) **II antraštinės dalies tikslais:**

i[...]) skolininko sutuoktinis (-ė) arba partneris (-ė);

ii[...]) skolininko arba jo sutuoktinio ar partnerio tiesiosios aukštesnės linijos giminaičiai, tiesiosios žemutinės linijos giminaičiai ir broliai bei seserys ir [...] **tų** asmenų sutuoktiniai arba partneriai;

iii[...]) asmenys, gyvenantys skolininko namų ūkyje;

iv[...]) asmenys, **turintys prieigą prie neviešos informacijos apie skolininko reikalus, kurie [...] turi galimybę:**

a) **kontroliuoti skolininko veiklą, įskaitant atvejus, kai jie dirba skolininkui pagal darbo sutartį arba yra su skolininku susiję darbo santykiais [...],**
arba

b) **gauti naudos iš skolininko finansinės padėties kaip [...] išorės patarėjai, apskaitininkai ar auditoriai [...];**

v[...]) juridiniai asmenys, kuriuose skolininkas arba vienas iš [...] i–iv punktuose nurodytų asmenų yra administracinių, valdymo ar priežiūros organų narys, arba **kuris** vykdo pareigas, suteikiančias galimybę susipažinti su nevieša informacija apie skolininko reikalus; [...]

Kai skolininkas yra juridinis subjektas, su juo glaudžiai susijusios šalys visų pirma yra:

- vi) bet koks skolininko administracinių, valdymo ar priežiūros organų narys;
- vii) dalininkai, turintys skolininko kontrolinį akcijų paketą;
- viii) asmenys, [...] **kurie** atlieka funkcijas, panašias į tas, kurias atlieka vi punkte nurodyti asmenys;
- ix) [...] asmenys, [...] **kurie** pagal [...] **i–iv punktus** yra glaudžiai susiję su šios pastraipos [...] **vi, vii ir viii punktuose nurodytais** asmenimis; [...]

b) [...]

2. Šios direktyvos tikslais nemokumo ir direktorių sąvokos suprantamos pagal nacionalinę teisę.

3 straipsnis

Svarbus laiko momentas, susijęs su glaudžiu ryšiu

Momentas, kai nustatoma, ar šalis yra glaudžiai susijusi su skolininku, yra:

- a) II antraštinės dalies tikslais – diena, kurią buvo įformintas teisinis veiksmas, dėl kurio pareikštas ieškinys dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, arba diena trijų mėnesių **laikotarpyje** iki teisinio veiksmo įforminimo;
- b) [...]

3a straipsnis

Nacionalinė teisė ir minimalus suderinimas

1. Valstybės narės gali priimti arba toliau taikyti Sąjungos teisę atitinkančius teisės aktus, kuriais numatoma aukštesnio lygio visų kreditorių apsauga, nei numatytoji II ir V antraštinėse dalyse [...] ¹⁴.
2. Valstybės narės gali priimti arba toliau taikyti teisės aktus, kuriais nemokumo specialistams palengvinama prieiga prie banko sąskaitos informacijos, saugomos jų nacionaliniuose banko sąskaitų registruose ir elektroninėse duomenų paieškos sistemose, informacijos apie tikruosius savininkus ir nacionalinių registrų bei duomenų bazių didesniu mastu nei nustatyta III antraštinėje dalyje numatytose taisyklėse.

¹⁴ Gali keistis priklausomai nuo derybų dėl IV, VI ir VII antraštinių dalių rezultatų; nuorodos į tas antraštines dalis nebus įtrauktos į dalinį susitarimą dėl II, III, V ir VIII antraštinių dalių.

II antraštinė dalis

IEŠKINIAI DĖL SANDORIO PRIPAŽINIMO NEGALIOJANČIU¹⁵

1 skyrius

Bendrosios nuostatos [...]

4 straipsnis

Bendrosios išankstinės sąlygos, susijusios su ieškiniiais dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu

Valstybės narės užtikrina, kad teisiniai veiksmai, kurie buvo įforminti iki nemokumo bylos iškėlimo visų kreditorių nenaudai [...], **būtų niekiniai, nuginkijami arba nevykdytini** [...] 2 skyriuje nustatytomis sąlygomis.

5 straipsnis

[...]

¹⁵ Vienoje iš IX antraštinės dalies dėl baigiamųjų nuostatų nuostatoje būtų paaiškinta, kad II antraštinė dalis bus taikoma teisiniams veiksams, įformintiems po direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino.

2 skyrius

Specialiosios sąlygos

6 straipsnis

Lengvatos

1. Valstybės narės užtikrina, kad **žalingi** teisiniai veiksmai, naudingi kreditoriui ar kreditorių grupei dėl jų reikalavimų patenkinimo[...] **arba** užtikrinimo įkaitu[...], **būtų niekiniai, nuginkijami arba nevykdytini**, jeigu jie buvo įforminti:
 - a) per tris mėnesius iki [...] prašymo [...], **dėl kurio** iškelta nemokumo byla, **pateikimo arba, jei oficialaus prašymo nepateikta, iki nutarimo iškelti nemokumo bylą priėmimo dienos**, [...] jeigu skolininkas **iš esmės** negalėjo sumokėti savo [...] skolų suėjus jų terminui pagal nacionalinę teisę, arba
 - b) po prašymo pateikimo **arba a punkte nurodyto nutarimo priėmimo dienos** [...] ir **prieš nemokumo bylos iškėlimą**.

[...]

2. Jei kreditoriaus reikalavimas buvo patenkintas arba užtikrintas [...] **kaip** mokėtinas [...], valstybės narės užtikrina, kad [...] **žalingas** teisinis veiksmas [...] **būtų niekinis, nugrinčijamas arba nevykdytinas** [...] **bent tais atvejais, kai:**

- a) yra patenkintos 1 dalyje nustatytos sąlygos ir
- b) tas kreditorius žinojo [...], kad skolininkas **iš esmės** negalėjo sumokėti savo [...] skolų **suėjus jų terminui pagal nacionalinę teisę**, [...] kad **buvo** pateiktas prašymas iškelti nemokumo bylą [...] **arba kad, jei oficialaus prašymo nepateikta, buvo priimtas nutarimas iškelti nemokumo bylą.**

Pirmos pastraipos b punkto tikslais[...] **toks žinojimas** yra preziumuojamas, jei kreditorius buvo su skolininku glaudžiai susijusi šalis. **Ta prezumpcija gali būti ginčijama.**

3. Nukrypstant nuo 1 ir 2 dalių, valstybės narės [...] **gali** [...] **nustatyti**, kad šie **žalingi** teisiniai veiksmai [...] **nėra niekiniai, nugrinčijami arba nevykdytini pagal šią direktyvą:**

- a) teisiniai veiksmai, atliekami tiesiogiai už teisingą atlygį [...] **skolininko turto** naudai;
- b) mokėjimai pagal įsakomuosius vekselius arba čekius, kai pagal įsakomuosius vekselius ar čekius reglamentuojančius įstatymus gavėjo reikalavimai, pareiškiama dėl vekselio ar čekio kitiems skolininkams pagal vekselius ar čekius, pvz., indosuotojui, davėjui arba gavėjui, jei [...] **gavėjas** atmeta skolininko mokėjimą, nėra leidžiami;
- c) teisiniai veiksmai, kuriems netaikomi ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu pagal Direktyvą 98/26/EB ir Direktyvą 2002/47/EB; [...]

- d) užskaitos susitarimų, įskaitant baigiamąją užskaitą, sudarymas finansų rinkose, energijos rinkose ar kitose prekių rinkose, taip pat teisiniai veiksmai, kuriais remiamas tokių susitarimų veikimas.

Pirmos pastraipos b punkto tikslais [...] valstybės narės užtikrina, kad pagal vekselį arba čekį [...] sumokėtą sumą grąžintų paskutinis indosuotojas arba, jei jis indosavo vekselį trečiosios šalies vardu, ta šalis, jei paskutinis indosuotojas arba trečioji šalis žinojo [...], kad skolininkas iš esmės negalėjo sumokėti skolų suėjus jų grąžinimo terminui arba kad prašymas iškelti nemokumo bylą [...] buvo pateiktas vekselio indosavimo metu arba jį indosavus. [...] Toks žinojimas [...] yra preziumuojamas, jei paskutinis indosuotojas arba trečioji šalis buvo su skolininku glaudžiai susijusi šalis.

7 straipsnis

Teisiniai veiksmai, atlikti **neatlygintinai** arba **už** [...] akivaizdžiai nepakankamą atlygį

1. Valstybės narės užtikrina, kad skolininko teisiniai veiksmai, atlikti **neatlygintinai** ar **už** akivaizdžiai nepakankamą atlygį [...] **būtų** [...] niekiniai, **nuginčijami** arba **nevykdytini**, jeigu jie buvo įforminti per [...] vienus metus iki [...] prašymo [...], **dėl kurio** iškelta nemokumo byla, **pateikimo arba, jei tokio oficialaus prašymo nepateikta, iki nutarimo iškelti nemokumo bylą priėmimo dienos**, arba po tokio prašymo pateikimo ir iki **nemokumo bylos iškėlimo**.

Valstybės narės gali nustatyti, kad faktų, jog praturtėjimas dėl niekiniu pripažinto teisinio veiksmo nebėra šalies, kuri gavo naudos iš to teisinio veiksmo, nuosavybė, gali būti remiamasi tuo atveju, jeigu ta šalis nežinojo apie aplinkybes, kuriomis grindžiamas ieškinys dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu.

2. 1 dalis netaikoma simbolinės vertės dovanoms ir dovanojimui.

[...]

8 straipsnis

Teisiniai veiksmai, kuriais tyčia siekiama padaryti žalą kreditoriams

[...] Valstybės narės užtikrina, kad teisiniai veiksmai, kuriais skolininkas tyčia padarė žalą visiems kreditoriams [...], **būtų niekiniai, nuginčijami arba nevykdytini**, jeigu tenkinamos abi šios sąlygos:

- a) tie veiksmai buvo įforminti per [...] **dvejus** metus iki [...] prašymo, **dėl kurio** buvo iškelta nemokumo byla, **pateikimo arba, jei tokio oficialaus prašymo nepateikta, iki nutarimo iškelti nemokumo bylą priėmimo dienos**, arba po tokio prašymo pateikimo **ir iki nemokumo bylos iškėlimo**;
- b) kita teisinio veiksmo šalis žinojo[...] apie skolininko ketinimą [...] padaryti žalą visiems kreditoriams.

Pirmos pastraipos b punkto **tikslais**[...] **toks žinojimas** yra preziumuojamas, jei kita teisinio veiksmo šalis buvo su skolininku glaudžiai susijusi šalis. **Ta prezumpcija gali būti ginčijama.**

[...]

3 skyrius

Ieškinių dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu pasekmės

9 straipsnis

Bendro pobūdžio pasekmės

1. Valstybės narės užtikrina, kad reikalavimais, teisėmis ar pareigomis, kylančiais iš teisinių veiksmų, kurie **yra niekiniai, buvo nugincyti arba laikomi nevykdytinais** pagal 2 skyrių, **nebūtų galima** remtis siekiant patenkinti reikalavimus atitinkamu nemokaus skolininko turtu.
2. Valstybės narės užtikrina, kad šalis, kuri gavo naudos iš [...] **niekinio, nugincyto arba nevykdytinu laikomo** teisinio veiksmo, **būtų įpareigota grąžinti gautą naudą natūra arba jos piniginiu ekvivalentu.**

[...]
3. [...]

4. Valstybės narės užtikrina, kad reikalavimas **grąžinti gautą naudą natūra arba jos piniginiu ekvivalentu** pagal 2 dalį [...], **galėtų** būti perleistas kreditoriui arba trečiajai šaliai **pagal taisykles, reglamentuojančias nemokaus skolininko turto valdymą**.
5. Valstybės narės užtikrina, kad šalis, kuri buvo įpareigota [...] **grąžinti [...] gautą naudą natūra arba jos piniginiu ekvivalentu** pagal 2 dalį [...], negalėtų [...] **kompensuoti** tos pareigos savo reikalavimais, **kuriuos ji kitu atveju keltų nemokumo byloje** [...].
6. Šis straipsnis nedaro poveikio civilinės ir komercinės teisės **reglamentuojamiems** ieškiniams dėl žalos, kurią kreditoriai patyrė dėl **niekinio, nugrinčijamo arba nevykdytino** teisinio veiksmo, atlyginimo.

10 straipsnis

Pasekmės šaliai [...], **kuri** gavo naudos iš **niekinio, nugrinčijamo arba nevykdytino** teisinio veiksmo [...]

[...] Valstybės narės užtikrina, kad jei ir tiek, kiek šalis [...], **kuri** gavo naudos iš [...] **niekinio, nugrinčijamo arba nevykdytino** teisinio veiksmo, **grąžina gautą naudą natūra arba jos piniginiu ekvivalentu pagal 9 straipsnį**, bet koks tos šalies reikalavimas, kuris buvo patenkintas tuo teisiniu veiksmu, būtų atnaujintas **pagal nacionalinę teisę**.

[...]

11 straipsnis

Trečiųjų šalių atsakomybė

1. Valstybės narės užtikrina, kad [...] **9 ir 10 straipsniai** būtų [...] **taikomi visiems** šalies, **kuri** gavo naudos [...] iš niekinio, **nuginčijamo arba nevykdytino** teisinio veiksmo, įpėdiniams ar kitiems visų teisių perėmėjams [...]. **Įpėdinių atsakomybės aprėptis reglamentuojama nacionalinėje teisėje.**
2. Valstybės narės užtikrina, kad [...] 9 straipsnis [...] **būtų [...] taikomas** bet kuriam pavieniam kitos teisinio veiksmo, kuris yra [...] niekinis, **nuginčijamas arba nevykdytinas**, šalies teisių perėmėjui, jei [...] [...] teisių perėmėjas žinojo[...] aplinkybes, kuriomis grindžiamas ieškinys dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu.

[...]

12 straipsnis

Ryšys su kitomis priemonėmis

1. [...] Ši antraštinė dalis [...] nedaro poveikio **direktyvoms 98/26/EB, 2002/47/EB** [...] ir (ES) 2019/1023.
2. Tais atvejais, kai vykstant prevencinio restruktūrizavimo procedūroms pagal **Direktyvą (ES) 2019/1023** skolininkas nebegali sumokėti savo skolų suėjus jų grąžinimo terminui ir pagal tos direktyvos 7 straipsnio 3 dalį yra išsaugoma sustabdymo nauda, valstybės narės gali nustatyti, kad, kiek tai susiję su sustabdymo metu atliktais teisiniais veiksmais, tai, jog šalis žinojo, kad skolininkas iš esmės negalėjo sumokėti savo skolų suėjus jų terminui pagal nacionalinę teisę, nėra pagrindas pareikšti ieškinius dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu pagal šios direktyvos 6 straipsnio 2 dalį.

[...]

III antraštinė dalis

NEMOKAUS SKOLININKO TURTUI PRIKLAUSANČIO TURTO ATSEKIMAS

1 skyrius

Paskirtųjų teismų ir institucijų prieiga prie banko sąskaitos informacijos

13 straipsnis

Paskirtieji teismai ir institucijos

1. Kiekviena valstybė narė paskiria [...] teismus **ar administracines institucijas**, [...] įgaliotus naudotis prieiga prie jos nacionalinių [...] banko sąskaitų **registrų ir elektroninių duomenų paieškos sistemų** [...] ir atlikti juose paiešką (paskirtieji teismai **ar institucijos**).
2. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie savo paskirtuosius teismus **ar institucijas** ne vėliau kaip ... [...] **30 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos**¹⁶ [...] ir praneša Komisijai apie visus jų [...] **pakeitimus**. Komisija skelbia pranešimus [...] **Europos e. teisingumo portale**.

¹⁶ Pranešimo terminas turėtų būti 6 mėnesiai po perkėlimo į nacionalinę teisę termino. Jei šiuo metu 71 straipsnio 1 dalyje nustatytas dvejų metų perkėlimo į nacionalinę teisę terminas pasikeistų, šis 30 mėnesių terminas turėtų būti atitinkamai pakoreguotas.

Paskirtųjų teismų ir institucijų prieiga prie banko sąskaitos informacijos ir jos paieška

1. Valstybės narės užtikrina, kad [...] paskirtieji teismai **ar institucijos** turėtų įgaliojimus tiesiogiai ir nedelsiant pasinaudoti prieiga prie banko sąskaitos informacijos ir atlikti jos paiešką [...], **jei tenkinamos šios sąlygos:**
 - a) **nemokumo specialistas, paskirtas nagrinėjamoje nemokumo byloje, įskaitant laikino pobūdžio bylą, prašo banko sąskaitos informacijos ir**
 - b) [...] **banko sąskaitos informacija yra** būtina siekiant nustatyti ir atsekti nemokaus skolininko turtui priklausančią turtą [...] **toje** byloje [...], **taip pat** [...] **turtą**, dėl kurio pareikšti ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu.
2. **Palengvindamos tarpvalstybinę prieigą**, valstybės narės užtikrina, kad [...] paskirtieji teismai **ar institucijos** turėtų įgaliojimus tiesiogiai ir nedelsiant pasinaudoti prieiga prie kitose valstybėse narėse esančios banko sąskaitos informacijos, prieinamos per **Europos Parlamento ir Tarybos** direktyvos (ES) [...] **2024/1640¹⁷ 16 straipsnio 6 dalyje nurodytą jungtinę bankų sąskaitų registrų sistemą (BARIS)**, ir atlikti jos paiešką [...], **jei tenkinamos šios sąlygos:** [...]

¹⁷ 2024 m. gegužės 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1640 dėl mechanizmų, kuriuos valstybės narės turi įdiegti finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos tikslais, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir iš dalies keičiama bei panaikinama Direktyva (ES) 2015/849 (OL L, 2024/1640, 2024 6 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1640/oj>).

- a) nemokumo specialistas, paskirtas nagrinėjamoje nemokumo byloje, įskaitant laikino pobūdžio bylą, prašo banko sąskaitos informacijos kitoje valstybėje narėje ir
- b) [...] banko sąskaitos informacija yra būtina siekiant nustatyti ir atsekti nemokaus skolininko turtui priklausančią turtą [...] toje byloje [...], taip pat [...] turtą, dėl kurio pareikšti ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu.
3. Paskirtieji teismai arba [...] **institucijos** neturi prieigos prie papildomos informacijos, **be nurodytosios 1 ir 2 dalyse**, kurią valstybės narės [...] laiko esmine ir įtraukia į [...] banko sąskaitų **registrus ir elektronines duomenų paieškos sistemas** [...], ir negali atlikti jos paieškos pagal **Direktyvos (ES) 2024/1640 [...] 16 straipsnio 5 dalį**.
- 3a. Valstybės narės užtikrina, kad 13 straipsnyje nurodyti paskirtieji teismai ar institucijos arba kiti kompetentingi teismai ar institucijos patikrintų, ar tenkinamos 1 ir 2 dalyse nurodytos sąlygos. Jei tos sąlygos tenkinamos, valstybės narės užtikrina, kad paskirtieji teismai ar institucijos perduotų atitinkamą banko sąskaitos informaciją, gautą pasinaudojus prieiga prie informacijos ir atlikus paiešką pagal 1 ir 2 dalis, jos paprašiusiam nemokumo specialistui.
- 3b. Prieiga ir paieška pagal šį straipsnį nedaro poveikio nacionalinėms procedūrinėms apsaugos priemonėms ir Sąjungos bei nacionalinėms asmens duomenų apsaugos taisyklėms. Valstybės narės užtikrina, kad pagal 1 ir 2 dalis gauta banko sąskaitos informacija būtų tvarkoma, be kita ko, nemokumo specialistų, tik tais tikslais, kuriais ji buvo gauta.

- 3c. Valstybės narės užtikrina, kad nemokumo specialistai, tvarkydami pagal 1 ir 2 dalis gautą banko sąskaitos informaciją, būtų nustatę atitinkamas tinkamo konfidencialios informacijos valdymo vidaus procedūras.
4. 1 ir 2 dalių tikslais laikoma, kad prieiga prie banko sąskaitos informacijos suteikiama ir paieška atliekama tiesiogiai ir nedelsiant, kai, *inter alia*, nacionalinės institucijos, tvarkančios banko sąskaitų registrus ir elektronines duomenų paieškos sistemas, paskirtiesiems teismams ar institucijoms operatyviai perduoda banko sąskaitos informaciją naudodamosi automatizuotais mechanizmais su sąlyga, kad jokia tarpinė institucija negali daryti įtakos prašomiems duomenims arba pateiktinai informacijai.

15 straipsnis

Paskirtųjų teismų ir institucijų prieigos prie banko sąskaitos informacijos ir jos paieškos [...] sąlygos

1. Valstybės narės užtikrina, kad [...] prieigą prie banko sąskaitos informacijos turėtų ir jos paiešką pagal 14 straipsnį atliktų tik tie darbuotojai, kurie yra kiekvienu konkrečiu atveju kiekvieno paskirtojo teismo ar institucijos [...] konkrečiai paskirti ir įgalioti toms užduotims atlikti.
2. Valstybės narės užtikrina, kad:
 - a) 1 dalyje nurodyti [...] darbuotojai laikytųsi aukštų profesinių konfidencialumo ir duomenų apsaugos standartų ir kad jie būtų itin sąžiningi ir turėtų tinkamą kvalifikaciją;
 - b) būtų taikomos techninės ir organizacinės priemonės, kuriomis užtikrinamas duomenų saugumas laikantis aukštų technologinių standartų, kad paskirtieji teismai ir institucijos galėtų naudotis įgaliojimais gauti prieigą prie banko sąskaitos informacijos ir atlikti jos paiešką pagal 14 straipsnį.

Paskirtųjų teismų ir institucijų prieigos prie banko sąskaitos informacijos ir jos paieškos stebėseną

1. Valstybės narės nustato, kad [...] banko sąskaitų [...] **registrus ir elektronines duomenų paieškos sistemas** tvarkančios institucijos užtikrintų, kad kiekvienu atveju būtų išsaugomi registracijos įrašai, kai paskirtieji teismai **ar institucijos** gauna prieigą prie banko sąskaitos informacijos ir atlieka jos paiešką. Registracijos įrašuose pateikiama visų pirma tokia informacija:
 - a) bylos identifikacinis numeris;
 - b) užklausos arba paieškos data ir laikas;
 - c) užklausoje arba paieškoje naudotų duomenų rūšis;
 - d) unikalūs rezultatų identifikatoriai;
 - e) paskirtojo teismo **ar institucijos, kurie turi prieigą prie registro ar elektroninės duomenų paieškos sistemos arba atlieka juose paiešką**, pavadinimas [...];
 - f) užklausą [...] pateikusio paskirtojo teismo **ar institucijos** darbuotojo ir, kai taikytina, užklausą ar paiešką užsakiusio teisėjo **ar pareigūno** ir, [...] **jei yra, [...] prašymą pateikusio nemokumo specialisto** unikalus naudotojo identifikatorius.
2. [...] Banko sąskaitų **registrus ir elektronines duomenų paieškos sistemas** tvarkančios institucijos reguliariai tikrina 1 dalyje nurodytus registracijos įrašus.

3. 1 dalyje nurodyti registracijos įrašai naudojami tik siekiant **stebėti**, kaip [...] laikomasi šios direktyvos ir [...] taikytinų Sąjungos [...] **teisės aktų** dėl duomenų apsaugos. [...] Įrašai tinkamomis priemonėmis apsaugomi nuo neteisėtos prieigos ir ištrinami praėjus penkeriems metams nuo jų sukūrimo, išskyrus atvejus, kai jie reikalingi pradėtoms stebėsenos procedūroms atlikti.

2 skyrius

Nemokumo specialistų prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus

17 straipsnis

Nemokumo specialistų prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus

[...] Valstybės narės užtikrina, kad **nemokumo specialistai** [...] turto, susijusio su nemokumo byla, kuriai jie paskirti, nustatymo ir atsekimo **tikslais** laiku gautų prieigą prie **šios** informacijos [...] **apie teisės subjektų ir juridinių struktūrų tikruosius savininkus, kuri saugoma sujungtuose centriniuose tikrųjų savininkų registruose, ir kad tokia prieiga būtų suteikiama neįspėjus atitinkamo subjekto, struktūros ar tikrojo savininko:**

- a) **tikrojo savininko vardo ir pavardės;**

- b) tikrojo savininko gimimo metų ir mėnesio;**
- c) tikrojo savininko gyvenamosios vietos valstybės ir pilietybės ar pilietybių;**
- d) teisės subjektų tikrųjų savininkų atveju – turimų teisių į naudą pobūdžio ir apimties;**
- e) tiesioginių patikos fondų ar panašių juridinių struktūrų tikrųjų savininkų atveju – jų tikrosios nuosavybės pobūdžio.**

[...]

3 skyrius

Nemokumo specialistų prieiga prie nacionalinių [...] registrų ir duomenų bazių

18 straipsnis

Nemokumo specialistų prieiga prie nacionalinių [...] registrų ir duomenų bazių

1. Valstybės narės užtikrina, kad nemokumo specialistai, nepriklausomai nuo to, **kurioje** valstybėje narėje jie buvo paskirti, turėtų tiesioginę ir operatyvią prieigą prie [...] **informacijos, būtinos siekiant nustatyti ir atsekti nemokaus skolininko turtui priklausančią turtą, taip pat turtą, dėl kurio pareikšti ieškiniai dėl sandorio pripažinimo negaliojančiu, kuri saugoma esamuose nacionaliniuose [...] registruose ir duomenų bazėse, išvardytuose [...] priede, laikantis nacionalinėje teisėje numatytų sąlygų.**
2. Kiek tai susiję su prieiga prie priede išvardytų nacionalinių [...] registrų **ir duomenų bazių**, [...] valstybė narė užtikrina, kad kitoje valstybėje narėje paskirtiems nemokumo specialistams nebūtų taikomos [...] mažiau palankios prieigos sąlygos nei **tos**, kurios [...] **taikomos** toje valstybėje narėje paskirtiems nemokumo specialistams.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai 1 dalyje nurodytų nacionalinių registrų ir duomenų bazių sąrašus ne vėliau kaip ... per [30 mėnesių nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos]¹⁸ ir praneša apie visus jų pakeitimus.

Komisija tuos sąrašus skelbia e. teisingumo portale.

¹⁸ Pranešimo terminas turėtų būti 6 mėnesiai po perkėlimo į nacionalinę teisę termino. Jei šiuo metu 71 straipsnio 1 dalyje nustatytas dvejų metų perkėlimo į nacionalinę teisę terminas pasikeistų, šis 30 mėnesių terminas turėtų būti atitinkamai pakoreguotas.

4 skyrius

Nemokumo specialistų teisė kreiptis į teismus

18a straipsnis

Nemokumo specialistų teisė kreiptis į teismus

Kiek tai susiję su teise inicijuoti procesą teismuose ar institucijose arba kreiptis į juos siekiant reikalauti turto nemokaus skolininko turto vardu, valstybės narės užtikrina, kad kitoje valstybėje narėje paskirtiems nemokumo specialistams nebūtų taikomos mažiau palankios sąlygos nei tos, kurios taikomos toje valstybėje narėje paskirtiems nemokumo specialistams.

V antraštinė dalis

DIREKTORIŲ PAREIGA [...]

36 straipsnis

Direktorių pareigos [...]

1. Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai [...] **bendrovė** tampa nemoki [...] **pagal nacionalinę teisę**, jos direktoriai [...] **turėtų pareigą** pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą, išskyrus prevencinio restruktūrizavimo bylas. Valstybėse narėse, kuriose taikomas Reglamentas (ES) 2015/848, pareiga pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą yra susijusi su to reglamento A priede nurodytomis bylomis, išskyrus prevencinio restruktūrizavimo bylas.
2. 1 dalyje nurodytas prašymas pateikiamas [...] teismui arba institucijai, kompetentingai nagrinėti nemokumo bylą, [...] per 3 mėnesius **nuo tada**, kai [...] direktoriai sužinojo arba, kaip galima pagrįstai tikėtis, [...] turėjo sužinoti, kad [...] **bendrovė pagal nacionalinę teisę** yra nemoki.

36a straipsnis

Pareigos pateikti prašymą iškelti nemokumo bylą netaikymas arba sustabdymas

- 1a. Valstybės narės gali nustatyti, kad 36 straipsnio 1 dalyje nurodyta pareiga netaikoma direktoriams, kurie yra fiziniai asmenys ir yra asmeniškai atsakingi už visą bendrovės skolą.
2. [...] ¹⁹.
- 2a. Valstybės narės gali nustatyti, kad 36 straipsnio 1 dalyje nurodyta pareiga gali būti įvykdyta informuojant visuomenę apie bendrovės nemokumą pateikiant pranešimą viešajame registre ne vėliau kaip iki 36 straipsnio 2 dalyje nustatyto termino, kad būtų užtikrinta kreditorių galimybė prašyti iškelti nemokumo bylą.
3. Valstybės narės gali nustatyti, kad 36 straipsnio 1 dalyje nurodytos pareigos vykdymas sustabdomas, jei direktoriai imasi priemonių, kuriomis siekiama išvengti žalos nemokios bendrovės kreditoriams ir užtikrinti tokį visų kreditorių apsaugos lygį, kuris yra lygiavertis apsaugai, kurią užtikrina 36 straipsnio 1 dalyje nurodyta pareiga.

¹⁹ Kadangi dėl IV antraštinės dalies vis dar deramasi, pirmininkaujanti valstybė narė siūlo, kad IV antraštinėje dalyje esanti nuoroda į įmonės perėmimo nemokumo atveju procedūrą būtų galutinai patvirtinta tik tada, kai bus parengtas IV antraštinės dalies galutinis tekstas. Šis šio straipsnio elementas nebus įtrauktas į numatomą dalinį bendrą požiūrį.

Direktorių civilinė atsakomybė [...] [...]

1. Valstybės narės užtikrina, kad nemokios [...] **bendrovės direktoriai pagal nacionalinę teisę** būtų atsakingi už žalą, [...] **padarytą** kreditoriams dėl to, kad jie nevykdė [...] 36 straipsnyje **nurodytos pareigos**.

2. [...]

Valstybės narės, pasinaudojusios 36a straipsnio 3 dalyje numatyta galimybe, užtikrina, kad direktoriai, kurie imasi 36a straipsnio 3 dalyje nurodytų priemonių, pagal nacionalinę teisę būtų atsakingi už bet kokią kreditoriams padarytą žalą, kuri priešingu atveju nebūtų padaryta, jei būtų pateiktas prašymas iškelti nemokumo bylą pagal 36 straipsnį.

Valstybės narės gali nustatyti, kad tokia atsakomybė netaikoma, kai ir tiek, kiek direktoriai, remdamiesi objektyviomis aplinkybėmis, gali įrodyti, kad priemonėmis, kurių imtasi, kaip galima pagrįstai tikėtis, bus išvengta žalos kreditoriams, užtikrinant tokį visų kreditorių apsaugos lygį, kuris yra lygiavertis apsaugai, kurią užtikrina 36 straipsnio 1 dalyje nurodyta pareiga.

37a straipsnis

Ryšys su kitomis priemonėmis

1. Šios antraštinės dalies nuostatos nedaro poveikio nacionaliniams teisės aktams, kuriais į nacionalinę teisę perkeliamas Direktyvos (ES) 2019/1023 7 straipsnis.

[...]

VIII antraštinė dalis
PRIEMONĖS, KURIOMIS DIDINAMAS NACIONALINĖS
BANKROTO TEISĖS AKTŲ SKAIDRUMAS

68 straipsnis

Pagrindinės informacijos suvestinė

1. **Nedarant poveikio 10 daliai**, valstybės narės [...] **per** Europos e. teisingumo portalą pateikia **Komisijai** pagrindinės informacijos suvestinę apie tam tikrus nacionalinės teisės, susijusios su nemokumo bylomis, elementus (**toliau – pagrindinės informacijos suvestinė**).
2. Pagrindinės informacijos suvestinės [...] turinys turi būti **glaustas**, tikslus, aiškus ir [...] **netechninis**; joje [...] išdėstoma **faktinė informacija** [...]. [...]
3. Pagrindinės informacijos suvestinė [...]

[...] parengiama ir pateikiama Komisijai oficialia Sąjungos **institucijų** kalba ne vėliau kaip ...
[³⁰ [...] mėnesių [...] **nuo** šios direktyvos **įsigaliojimo dienos**];

²⁰ *Pranešimo terminas turėtų būti 6 mėnesiai po perkėlimo į nacionalinę teisę termino. Jei šiuo metu 71 straipsnio 1 dalyje nustatytas dvejų metų perkėlimo į nacionalinę teisę terminas pasikeistų, šis 30 mėnesių terminas turėtų būti atitinkamai pakoreguotas.*

[...]

4. Pagrindinės informacijos suvestinėje [...] **pateikiami** šie skirsniai tokia tvarka:

- a) nemokumo bylos iškėlimo sąlygos;
- b) reikalavimų pateikimo, tikrinimo ir priėmimo taisyklės;
- c) taisyklės, kuriomis reglamentuojamas kreditorių reikalavimų eiliškumas ir pajamų, gautų nemokumo byloje realizavus turtą paskirstymas;
- d) vidutinė nustatyta nemokumo bylų trukmė, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2019/1023²¹ 29 straipsnio 1 dalies b punkte.

5. [...] dalies a punkte nurodytame skirsnyje **pateikiama** [...]:

- a) asmenų, kurie gali prašyti iškelti bankroto bylą, sąrašas;
- b) nemokumo bylos iškėlimą lemiančių sąlygų sąrašas;
- c) informacija, **kaip ir** kur **pateikti** [...] prašymą iškelti nemokumo bylą [...];
- d) informacija, kaip ir kada skolininkui pranešama apie **sprendimą, ar** iškelti [...] nemokumo bylą.

²¹ 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (OL L 172, 2019 6 26, p. 18).

6. [...]4[...] dalies b punkte nurodytame skirsnyje **pateikiama**:

- a) asmenų, galinčių pateikti reikalavimą, sąrašas;
- b) reikalavimo [...] **pateikimo** [...] sąlygų sąrašas;
- c) reikalavimo [...] **pateikimo** terminas;
- d) [...] informacija, **kaip gauti** [...] reikalavimo **pateikimo** formą, [...] **jei** taikytina;
- e) informacija, kaip ir kur pateikti reikalavimą;
- f) informacija, kaip prašymas tikrinamas ir patvirtinamas.

7. [...]

8. Valstybės narės atnaujiną 4 dalyje nurodytą informaciją per **1** [...] mėnesį [...] **nuo bet kokių** atitinkamų nacionalinės teisės pakeitimų įsigaliojimo. Pagrindinės informacijos suvestinėje pateikiamas šis pareiškimas:

„... [Informacijos pateikimo Komisijai data arba atnaujinimo data] ši pagrindinės informacijos suvestinė yra tiksli“.

- 8a. Komisija [...] **užtikrina**, kad pagrindinės informacijos suvestinė [...] **būtų prieinama visuomenei** [...] anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis, **taip pat originalo kalba, jei tai kita kalba**, [...] Europos e. teisingumo portalo kiekvienos valstybės narės nemokumo / bankroto skiltyje.
9. Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo aktais keisti pagrindinės informacijos suvestinės formatą [...]. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 69 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
10. Valstybės narės, kuriose taikomas Reglamentas (ES) 2015/848, šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pagrindinės informacijos suvestinę, laikydamosi to reglamento 86 straipsnio, pateikia per Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose, įsteigtą Tarybos sprendimu 2001/470/EB²².

[...]

²² 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas 2001/470/EB, sukuriantis Europos teisminį tinklą civilinėse ir komercinėse bylose (OL L 174, 2001 6 27, p. 25).

18 straipsnyje nurodyti nacionaliniai [...] registrai ir duomenų bazės

1. kadastro registrai;
2. žemės registrai;
3. kilnojamojo turto registrai, įskaitant transporto priemonių, laivų bei orlaivių registrus, **kai tokiuose registruose užregistruotos nuosavybės teisės [...];**
4. dovanojamų lėšų registras;
5. hipotekos registrai;
6. **registrai arba duomenų bazės, kuriuose saugoma informacija apie vertybinių popierių nuosavybę, pvz., centriniai vertybinių popierių depozitoriumai, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 909/2014 2 straipsnyje [...];**
7. įkeitimo registrai, įskaitant nuomos sutartis ir pirkimo-pardavimo sutartis, išlaikant nuosavybės teisę;
8. registrai, kuriuose registruojami turto konfiskavimo aktai;
9. [...]
10. intelektinės nuosavybės teisių registrai, įskaitant patentų ir prekių ženklų registrus[...].
11. [...]
12. [...]